
Streszczenia

Streszczenia / Резюме / Abstracts

Janusz Ziarko, *Uwagi o przedmiocie nauki o bezpieczeństwie*

Artykuł obejmuje teoretyczne rozważania o nauce o bezpieczeństwie, kształtującej się jako dyscyplina wiedzy o statusie naukowym. Autor formułuje definicję bezpieczeństwa, zajmuje się fenomenem zjawiska, jego rodzajami i przedmiotami (zagrożenia, kryzysy oraz ludzie i instytucje organizujące bezpieczeństwo). Autor proponuje też własny model koncepcji ułatwiający uszczegółowienie przedmiotu badań nauki o bezpieczeństwie.

Януш Зярко, *Замечания о предмете „наука о безопасности”*

В статье рассмотрены теоретические рассуждения о науке о безопасности, формирующейся как самостоятельная дисциплина знаний, имеющая научный статус. Автор формулирует определение безопасности, занимается феноменом этого явления, его видами и предметами (угрозы, кризисы, а также люди и учреждения, занимающиеся безопасностью). Автор предлагает также собственную модель концепции, облегчающую конкретизацию предмета изучения науки о безопасности.

Janusz Ziarko, *Observations on the Subject Matter of Safety Science*

The paper is concerned with the theoretical reflections on safety science, which is emerging as a branch of knowledge of an academic status. The author formulates the definition of safety and deals with the phenomenon, its kinds and subject matters (dangers, crises and people and institutions organizing safety). The author also suggests his own model of the concept which facilitates the particularization of the subject matter of safety science.

Jerzy Zygmuntowicz, *Bezpieczeństwo w nauce o stosunkach międzynarodowych*

Artykuł zajmuje się pojęciem „bezpieczeństwo” oraz jego ewolucją w szerokim kontekście (funkcjonowanie terminu w naukach społecznych, analiza bezpieczeństwa jako sytuacji konfliktowej za pomocą modelu psychologicznego etc.). Wyróżnione zostały trzy wymiary bezpieczeństwa międzynarodowego: podmiotowe, przedmiotowe i procesualne, a także omówiona wieloaspektowa typologia zjawiska. Szczegółowo przedstawiony został podział na bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe oraz klasyfikacja zagrożeń bezpieczeństwa.

Ежи Зыгмунтович, *Безопасность в науке о международных отношениях*

В статье рассмотрено понятие „безопасность”, а также его эволюция в широком контексте (функционирование термина в общественных науках, анализ безопасности как конфликтной ситуации с помощью психологической модели и т.д.). Выделены три из-

мерения международной безопасности: субъектное, предметное и процессуальное, а также обсуждена многосторонняя типология явления. Детально представлено деление на национальную и международную безопасность, а также дана классификация угроз безопасности.

Jerzy Zygmuntowicz, *Safety in the Study of International Relations*

The paper is concerned with the concept of „safety” and its evolution in a broad context (the functioning of the term in social sciences, the analysis of safety as a conflict situation by means of the psychological model etc.). Three dimensions of international safety have been specified: subjective, objective and processual, and the multifaceted typology of the phenomenon has been discussed. The article includes a detailed presentation of the division into national and international security and a classification of security threats.

Jan Czaja, *Kultura bezpieczeństwa narodowego*

Artykuł omawia aspekty kultury strategicznej (kultury bezpieczeństwa narodowego) i ich wpływ na rozwój stosunków międzynarodowych, powołując się na badania naukowe w tym zakresie, zwłaszcza zagraniczne. Więcej uwagi autor poświęca kulturze strategicznej dwóch światowych mocarstw USA i Rosji, a także Unii Europejskiej (omawia zadania Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa).

Ян Чая, *Культура национальной безопасности*

В статье рассмотрены аспекты стратегической культуры (культуры национальной безопасности) и их влияние на развитие международных отношений, ссылаясь на научные, прежде всего заграничные, исследования в этой области. Большое внимание автор посвящает стратегической культуре двух глобальных государств: США и России, а также Европейского Союза (обсуждаются задачи Европейской Стратегии Безопасности).

Jan Czaja, *National Security Culture*

The paper discusses the aspects of strategic culture (national security culture) and their influence on the development of international relations, drawing on the relevant scientific research, especially that conducted abroad. The author gives more attention to the strategic culture of two world powers, the USA and Russia, as well as to the European Union (he discusses the tasks of the European Security Strategy).

Stanisław Galata, *Dobrobyt i bieda – źródła zagrożeń bezpieczeństwa narodów*

Autor podejmuje ważny problem, jakim są źródła zagrożeń bezpieczeństwa narodowego. Analizuje zjawiska globalizacji i korporacjonizmu, przedstawia argumenty za i przeciw, wysuwając wniosek, że wzrost gospodarczy przekłada się na poczucie bezpieczeństwa świata w sposób sztuczny i krótkookresowy, a zachwianie równowagi między bogactwem i ubóstwem powoduje różne patologie społeczne.

Станислав Галята, *Благосостояние и бедность – источники угроз безопасности народов*

Автор рассматривает важную проблему, какой являются источники угроз национальной безопасности. Анализирует явления глобализации и корпорационизма, представляет

аргументы за и против, и приходит к выводу, что экономический рост влияет на безопасность мира в искусственный и кратковременный способ, а колебание равновесия между богатством и бедностью вызывает разные общественные патологии.

Stanisław Galata, *Prosperity and Poverty – Sources of Threats to the Security of Nations*

In the study a special attention is paid to real source of danger to proper development of societies which is an economic situation of people. The most visible signs is social pathology, first of all the relation between wealth and poverty. This is an inevitable feature present in the development of a society in each historical period. The problem is to keep a proper balance between them. The majority of the rich is as bad for the society as the majority of the poor. In both cases such facts become a threat to a social system which results in coup d'état, revolution riots etc. The examples of the findings on poverty in the world and in Poland are shown in the maps.

Lech Wyszczałski, *Bezpieczeństwo militarne w poglądach teoretyków wojskowych oraz doktrynach wojennych od zakończenia drugiej wojny światowej do 2001 roku*

Artykuł przedstawia rozważania teoretyków wojskowych, głównie z USA i największych państw Europy Zachodniej, i proponowane przez nich modele funkcjonowania bezpieczeństwa militarne w skali globalnej. Zawarte zostały m.in. poglądy na wojnę globalną H. Trumana, rozwój teorii strategii nuklearnej, koncepcję „zmasowanego odwetu”, przeciwną do niej strategię elastycznego reagowania, teorię wojny ograniczonej oraz koncepcje z lat 90. XX w. i najnowsze wizje bezpieczeństwa i strategię walki z terroryzmem przyjęte przez USA po 11 września 2001 r.

Лех Выщэльский, *Военная безопасность во взглядах военных теоретиков и военных доктринах со времени окончания Второй мировой войны до 2001 года*

В статье рассматриваются рассуждения военных теоретиков, главным образом из США и самых больших государств Западной Европы, и модели функционирования военной безопасности в мировом масштабе, которые они предлагают. Среди прочих, здесь представлены взгляды на глобальную войну Г. Трумана, развитие теории ядерной стратегии, концепция «массированного возмездия», противоположную к ней стратегию эластичного реагирования, теорию ограниченной войны, а также концепции 90-х годов XX века и новейшие планы безопасности и стратегии борьбы с терроризмом принятые США после 11 сентября 2001 г.

Lech Wyszczałski, *Military Security in the Opinions of Military Theoreticians and in War Doctrines from the end of World War II until 2001*

The paper presents the reflections of military theoreticians, mainly from the USA and the biggest countries of Western Europe, and the suggested models of the functioning of military security on a global scale. It contains, among other things, the views of H. Truman concerning global warfare as well as the development of nuclear strategy theory, the concept of "mass retaliation" and the opposite strategy of flexible reaction, the theory of limited warfare, the ideas from 1990s and the most recent views on security and the strategies for combating terrorism adopted by the USA after 11 September 2001.

Wojciech Wróblewski, *Terroryzm religijny jako zagrożenie bezpieczeństwa narodowego*

Artykuł podejmuje problem fundamentalizmów etnoreligijnych oraz milenarystycznego jako zagrożeń bezpieczeństwa. Przedstawia klasyfikację fundamentalizmu, szczegółowo omawia XX-wieczny fundamentalizm religijny (islamski), akcentując jego źródła w różnicach kultur arabskiej i europejskiej. Autor przybliży najbardziej znane organizacje terrorystyczne (Hezbollah, Hamas, Al-Kaida) i sylwetkę przywódcy jednej z nich Osamy ben Ladena. Zwraca też uwagę na rosnące zagrożenia płynące z działalności sekt i związków wyznaniowych.

Войцех Врублевски, *Религиозный терроризм как угроза национальной безопасности*

В статье рассматривается проблема этнорелигиозных и милленаристических фундаментализмов, как угроз безопасности. Автор классифицирует фундаментализм, детально обсуждает религиозный (исламский) фундаментализм XX века, усматривая его истоки в различии арабской и европейской культур. В статье приведены характеристики самых известных террористических организаций (Хезболла, Хамас, Аль-Каида) и портрет предводителя одной из них – Усама бин Ладена. Автор обращает также внимание на растущую угрозу, связанную с деятельностью разного рода сект.

Wojciech Wróblewski, *Religious Terrorism as a Threat to International Security*

The paper discusses the problem of ethno-religious and millenaristic fundamentalism as a threat to security. It presents the classification of fundamentalism and a detailed discussion of the 20th century religious (Islamic) terrorism, emphasizing the existence of its source in the differences between the Arabic and European culture. The author describes the best known terrorist organizations (Hezbollah, Hamas and Al-Qaeda) and the profile of one of the leaders, Osama bin Laden. He also stresses the increasing danger resulting from the activity of sects and religious movements.

Czesław Marcinkowski, *Wpływ KBWE na kształtowanie systemu bezpieczeństwa europejskiego w latach 1983–1992*

Artykuł zawiera omówienie zmian w systemie bezpieczeństwa europejskiego w znaczącym okresie przeobrażeń politycznych. Autor szczegółowo omawia przebieg i podjęte rozwiązania konferencji sztokholmską, jej związki KBWE; przedstawia ustalenia najważniejszych dokumentów ustanowionych w wyniku kolejnych spotkań i szczytów KBWE, m.in. Dokumentu końcowego Spotkania Wiedeńskiego KBWE (1986) dotyczące sfery militarnej, rokowań w sprawie konwencjonalnych sił zbrojnych w Europie (CFE) między NATO i byłym Układem Warszawskim zakończonych traktatami CFE, CFE-1A; omawia znaczenie tzw. Dokumentów wiedeńskich z 1991 i 1992 r.; zwraca uwagę na seminaria KBWE na temat doktryn wojennych jako wyraz pojmowania „obrazu wroga”, podpisanie Karty Paryskiej dla Nowej Europy i rolę instytucji KBWE w formalizowaniu systemu dialogu w zakresie bezpieczeństwa europejskiego oraz w zakresie zapobiegania i rozwiązywania konfliktów.

Чеслав Марцинковски, *Роль ОБСЕ в формировании системы европейской безопасности в 1983–1992 гг.*

В статье рассмотрены изменения в системе европейской безопасности во время важного периода политических преобразований. Автор детально обсуждает ход и принятые решения Стокгольмской конференции ОБСЕ и другие документы, принятые на

очередных встречах и совещаниях ОБСЕ, напр., Документ окончательной договоренности Венской встречи ОБСЕ (1986), касающийся военной сферы, переговоров об обычных вооружённых силах в Европе (ДОВСЕ) между НАТО и Организацией Варшавского договора (ОВД), которые были завершены подписанием договоров ДОВСЕ, ДОВСЕ-1А; обсуждает значение так называемых Венских документов 1991 и 1992 гг.; обращает внимание на совещания КБВЭ, на которых обсуждались военные доктрины и понятия «образ врага», подписание Парижской хартии для новой Европы и роль ОБСЕ в формализации системы диалога в сфере европейской безопасности, а также в сфере предотвращения и решения конфликтов.

Czesław Marcinkowski, *The Influence of OSCE on the Development of the European Security System from 1983 to 1992*

The article discusses the changes which occurred in the European security system during the significant period of political transformations. The author thoroughly describes the agenda of the Stockholm conference and the accepted solutions, its relations to OSCE; he presents the directions of the crucial documents drawn up as a result of the subsequent OSCE meetings and summits, including the Concluding Document of the OSCE Vienna meeting (1986), concerning the military sphere, the negotiations for the Conventional Armed Forces in Europe (CFE) between NATO and the former Warsaw Pact resulting in the CFE and CFE-1A Treaty. He discusses the significance of the so-called Vienna Documents of 1991 and 1992, focuses his attention on the OSCE seminars on war doctrines as an expression of the understanding of the "image of the enemy", the signing of the Paris Charter for the New Europe and the role of the OSCE institution in formalizing the dialogue concerning the European security as well as the prevention and solution of conflicts.

Andrzej Krzak, *Wojna na Bałkanach – próba podsumowania konfliktu*

Artykuł omawia najważniejsze zagadnienia wojny na Bałkanach, począwszy od przywołania historycznego tła konfliktu serbsko-chorwacko-muzułmańskiego. Przedstawia sytuację Jugosławii po drugiej wojnie światowej, analizując przyczyny jej podziału i krwawych konfliktów wewnętrznych, utraty pozycji na arenie międzynarodowej, bezsilności mocarstw światowych i państw europejskich wobec konfliktu kosowskiego. Na końcu zostało zamieszczone kalendarium wydarzeń w byłej Jugosławii w latach 1990–1999.

Анджей Кшак, *Война на Балканах – попытка подведение итогов конфликта*

В статье обсуждены главные этапы войны на Балканах, начиная от указания исторических причин сербско-хорватско-мусульманского конфликта. Автор представляет ситуацию в Югославии после Второй мировой войны, анализирует причины её деления и кровавых внутренних конфликтов, описывает утерю позиций на международной арене, бессилие мировых держав и европейских государств перед лицом косовского конфликта. В конце статьи размещен календарь событий в бывшей Югославии 1990–1999 гг.

Andrzej Krzak, *The Balcan War – an Attempt at Summarizing the Conflict*

The paper discusses the most important issues connected with the Balkan war, at first providing the historical background of the Serbian-Croatian-Muslim conflict. It presents the situation of Yugoslavia after World War II, analyzing the causes of its partition and bloody domestic conflicts, the loss of its position in the international arena and the helplessness of world powers and European countries in the face of the Kosovo conflict. The final section includes the chronology of events in former Yugoslavia from 1990 to 1999.

Jarosław J. Piątek, *Europa Środkowo-Wschodnia w Strategii bezpieczeństwa RP. Dylematy i wyzwania po akcesji do Wspólnoty Europejskiej*

W artykule zostały przedstawione główne przyczyny integracji europejskiej, u której podstaw – zdaniem autora – leżało zasadniczo zbudowanie systemu bezpieczeństwa. Istotną rolę odegrały także przemiany ustrojowe w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Autor szczególnie koncentruje się na omówieniu relacji Polski jako sojusznika NATO z krajami byłego ZSRR, zwłaszcza w kontekście zachowania bezpieczeństwa.

Ярослав Пянтек, *Центрально-Восточная Европа в Стратегии безопасности Польши. Дилеммы и вызовы после вступления в Европейский Союз*

В статье указаны главные причины европейской интеграции, у истоков которой, по мнению автора, существенное место занимало создание системы безопасности. Существенную роль в этом процессе сыграли также изменения общественного строя в странах Центральной и Восточной Европы. Автор концентрирует внимание на рассмотрении отношений Польши как союзника НАТО со странами бывшего СССР, особенно в контексте безопасности.

Jarosław J. Piątek, *Central and Eastern Europe in the Security Strategy of the Republic of Poland. Dilemmas and Challenges after the Accession to the European Community*

The paper presents the main causes of European integration, the basis for which, according to the author, was the construction of the security system. The political transformations in the Central and Eastern European countries have also played a significant role. The author pays special attention to the relations of Poland as a NATO ally with the former USSR countries, particularly in the context of maintaining security.

Maciej Gałgźka, *Afganistan wyzwaniem dla społeczności międzynarodowej*

Autor artykułu wskazuje na stojący przed światem problem-wyzwanie, jakim jest wsparcie ludności afgańskiej w odbudowie kraju, będącego etniczną i religijną mozaiką oraz miejscem licznych konfliktów. Rozwiązanie sytuacji w Afganistanie ma znaczenie dla pozostałych państw Azji Środkowej. Od sierpnia 2003 tego zadania podjęło się NATO – autor omawia najważniejsze cechy tej misji stabilizacyjnej. Rozważania uzupełniają mapy przedstawiające etapy ekspansji dowodzenia ISAF oraz podział Afganistanu na prowincje i rozmieszczenie PRT.

Мацей Галонзка, *Афганистан – вызов для международной общности*

Автор статьи указывает на проблему-вызов, которая стоит перед миром, и какой является оказание помощи афганскому населению в восстановлении страны – государству, являющимся этнической и религиозной мозаикой и местом многих конфликтов. Решение проблемы в Афганистане имеет значение для всех государств Центральной Азии. С августа 2003 г. этим вопросом занялось НАТО – автор обсуждает главные черты стабилизационной миссии альянса. Рассуждения дополняют карты, на которых представлены этапы экспансии командования Международных сил по поддержанию безопасности в Афганистане (ISAF), а также деление Афганистана на провинции и размещение Групп по Восстановлению Провинций (PRT).

Maciej Gałązka, *Afghanistan as a Challenge to the International Community*

The author of the paper points to the challenge facing the world – the problem of supporting the Afghan population in the reconstruction of their country, an ethnic and religious mosaic and a place of numerous conflicts. The solution of the situation in Afghanistan is of importance for the other countries in Central Asia. NATO undertook the task in August 2003, and the author discusses the main characteristics of this stabilization mission. The paper also includes maps presenting the stages of the expansion of the ISAF command, the division of Afghanistan into provinces and PRT distribution.

Anatol Demianczuk, *Protokół posiedzenia sądowego w procedurze karnej.*

Pojęcie i znaczenie

Artykuł wyjaśnia pojęcie i ukazuje kompleksowe znaczenie protokołu posiedzenia sądowego na podstawie analizy obowiązującego k.p.k. Ukrainy, literatury fachowej oraz praktyki sądowej. Zostały przedstawione definicja, główne wyznaczniki i cechy oraz podział protokołów sądowych. Autor argumentuje, powołując się na różne, czasami odmienne stanowiska badaczy przedmiotu, że protokół posiedzenia sądowego jest niezwykle cennym i ważnym dokumentem, stanowiącym źródło utraconej i zachowanej informacji o uczestnikach procesu, czasie, miejscu posiedzeń, o działalności sądu i przebiegu danej sprawy karnej.

Анатолий Демянчук, *Протокол судебного заседания по уголовному делу.*

Понятие и значение

В статье объяснены понятия и указано комплексное значение протокола судебного заседания на основании анализа действующего УПК Украины, специальной литературы и судебной практики. Представлены также определения, черты и виды судебных протоколов. Автор аргументирует, ссылаясь на разные, иногда полностью противоположные позиции исследователей проблемы, что протокол судебного заседания является чрезвычайно ценным и важным документом, являющимся источником сохранённой информации об участниках процесса, времени, месте заседания, о деятельности суда и этапах прохождения данного уголовного дела.

Anatol Demianczuk, *The Act Book in Penal Law Procedure – the Concept and Meaning*

The paper explains the concept and complex meaning of the act book based on the analysis of the currently effective Code of Criminal Procedure in Ukraine, professional literature and judicial practice. It presents the definition, the main determinants and characteristics as well as the classification of act books. The author argues, referring to different, sometimes opposing points of view of the researchers, that the act book is a tremendously valuable and important document, which is a source of recorded and preserved information about the participants in legal proceedings, the place of court sessions, the activities of the court and the progress of the criminal case.

Jan Pałgan, *Systemy rekrutacji sił zbrojnych w Europie i Polsce – geneza poboru*

Artykuł prezentuje rozwiązania dotyczące kompletowania armii wybranych państw europejskich. Autor koncentruje swoje rozważania o genezie poboru na okresie od czasów feudalnych do Wielkiej rewolucji Francuskiej. Omawia najwcześniejsze siły wojskowe Polski (tj. drużyna książęca, pospolite ruszenie, wojsko zaciężne, piechota wybraniecka etc.) i Francji (m.in. tyralierę) oraz sposoby rekrutacji żołnierzy.

Ян Палган, *Системы набора вооружённых сил в Европе и Польше – генезис призыва*

В статье представлены решения касающиеся комплектования армии в выбранных европейских государствах. Автор концентрирует свои исследования о генезисе призыва на периоде от феодальных времён до Великой французской революции. Обсуждает самые ранние формы вооружённых сил Польши (т.е. княжеская дружина, народное ополчение, наемная армия, пехота рекрутского набора и т.д.) и Франции (напр. стрелковая цепь), а также способы набора солдат.

Jan Pałgan, *Recruitment Systems in the Armed Forces in Europe and in Poland – Conscription Genesis*

The paper presents the solutions concerning the army completion in the selected European countries. The author focuses his reflections about the conscription genesis on the period from the feudal times until the Great French Revolution. He discusses the most important military forces in Poland (ducal troops, mass levy, mercenary army, infantry troops etc.) and France (extended order) and ways of recruiting soldiers.

Włodzimierz Rycerski, *System służby zdrowia w Polsce jako jeden z kluczowych elementów bezpieczeństwa państwa (część 1)*

W artykule został zaprezentowany system służby zdrowia w Polsce. Autor wskazuje jego braki i proponuje rozwiązania systemowe, mające ulepszyć obecną strukturę. Wymienia i analizuje istniejące zagrożenia wymagające interwencji służby zdrowia i wiążące się z tym zadania. Na przykładzie województwa mazowieckiego autor wskazuje, że nawet przy spełnieniu wszystkich postulatów dotyczących organizacji służby zdrowia mogą pojawić się elementy świadczące o dysfunkcji tego systemu. Na koniec zostały wymienione czynniki utrudniające realizację procesów leczniczych w czasie pokoju.

Влодзимеж Рыцарски, *Система медицинского обслуживания Польши как один из ключевых элементов её безопасности (часть 1)*

В статье представлена система медицинской защиты в Польше. Автор указывает ее недостатки и предлагает системные решения, которые улучшат существующую структуру. Называет и анализирует существующие угрозы для системы медицинского обслуживания и указывает задачи, которые необходимо решить. На примере Мазовецкого воеводства автор показывает, что даже при исполнении всех постулатов, касающихся организации медобслуживания, могут появиться элементы свидетельствующие об дисфункции этой системы. В конце статьи были названы факторы, которые могут затруднить реализацию лечебных процессов в мирное время.

Włodzimierz Rycerski, *Health Service System in Poland as One of the Key Elements of National Security (Part I)*

The paper presents the health service system in Poland. The author points to its shortcomings and suggests system solutions aimed at improving the present structure. He lists and analyses the existing threats that require the intervention of the health service and the tasks connected with it. Using the example of Mazowieckie Province the author shows that even if all postulates concerning the organization of health service are met, one can find elements proving the dysfunction of the system. The final section mentions the factors which make it difficult to carry out the therapeutic processes during the times of peace.

Piotr Władzimiruk, *Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych na terenie obiektów wojskowych*

Artykuł koncentruje się na omówieniu działań towarzyszących sytuacjom kryzysowym na terenie obiektów wojskowych. W sposób przystępny podaje instrukcję zachowania się w przypadku napadu na obiekt wojskowy, wzięcia zakładników, a także zakres obowiązków Żandarmerii Wojskowej i policji na miejscu zdarzenia; informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego w obiekcie lub instytucji wojskowej. Artykuł zawiera także zasady postępowania Żandarmerii Wojskowej lub wojskowych organów porządkowych w przypadku przybycia na miejsce manifestowanej próby samobójczej.

Пётр Владзимирук, *Управление в кризисных ситуациях на территории военных объектов*

Статья концентрируется на приведении примеров действий в кризисных ситуациях на территории военных объектов. Автор в доступный способ излагает инструкции поведения в случаях: нападения на военный объект, взятия заложников, а также указывает обязанности Военной жандармерии и полиции на месте происшествия; получения сигнала о заложенном взрывном устройстве на территории военных объектов. В статье указаны также правила действий Военной жандармерии или других военных органов в случае прибытия на место возможного акта самоубийства.

Piotr Władzimiruk, *Crisis Management in Military Facilities*

The paper focuses on the activities undertaken in crisis situations in military facilities. It instructs the readers in an intelligible way about how to behave in case of an attack on a military facility, the taking of hostages, receiving information about the planting of an explosive device in a military facility or institution as well as provides information about the scope of responsibility of the military police and police force at the scene of the event. The paper also discusses the standards of conduct for the military police or military order units when arriving at the scene of a manifested suicide attempt.

Mirosław Romanko, *Zarządzanie kryzysowe w fazie przygotowania (część I)*

Autor podejmuje temat zarządzania kryzysowego, które nabiera szczególnego znaczenia w kontekście rosnących zagrożeń cywilizacyjnych. Omawia zagadnienia dotyczące przygotowania do skutecznych działań w sytuacjach kryzysowych, kładąc nacisk na konieczność przeszkolenia pracowników Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Мирослав Романко, *Кризисное управление в стадии подготовки (часть 1)*

Автор рассматривает тему кризисного управления, которое приобретает особенное значение в контексте растущих цивилизационных угроз. Обсуждает вопросы, касающиеся подготовки к эффективным действиям в кризисных ситуациях, подчёркивая необходимость подготовки работников Центра кризисного управления.

Mirosław Romanko, *Crisis Management in the Preparation Phase (Part I)*

The author concentrates on the subject of crisis management, which becomes particularly important in the context of growing civilization threats. He discusses the issues concerning the preparation for effective operations in crisis situations, stressing the necessity of training the staff of the Crisis Management Centre.